

Nr 53.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1940 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till kapitalinvestering för anskaffning av vägmaskiner m. m.

(4:e avd.)

I en den 9 februari 1940 dagtecknad proposition, nr 61, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till förslag för anskaffning av vägmaskiner m. m. för budgetåret 1940/41, såsom kapitalinvestering i fonden för förslag till statsverket, anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

För utförande i egen regi av vissa från anslaget för statliga och kommunala beredskapsarbeten finansierade väg- och broarbeten har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anskaffat ett förråd av maskiner och redskap m. m. I den mån de inköpta inventarierna hava använts vid redan beslutade och redovisade företag, har viss del av anskaffningskostnaden avförts å nämnda anslag samt redovisats såsom utgift för respektive vägföretag. Till större delen har emellertid täckning för inköpskostnaden icke kunnat erhållas genom anlåtande av redan anvisade anslagsmedel. De utgifter, för vilka täckning sålunda icke kunnat erhållas, hava överförts till en i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens bokföring för ändamålet upptagen förskottstitel.

Departementschefen har anfört bland annat följande:

Det kan beräknas, att sedan de nu beslutade arbetsföretagen avslutats de för desamma anskaffade arbetsmaskinerna alltjämt komma att representera ett icke obetydligt värde. I likhet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förordar jag därför, att arbetsföretagen belastas endast med så stor del av kostnaderna för maskinparkens anskaffande, som skäligen svarar mot maskinernas värdeminskning under den tid de disponerats för de olika företagen. Att helt avskryva anskaffningskostnaderna på de arbetsföretag, för vilka maskinerna i första hand inköpts, synes nämligen oriktigt särskilt i de fall, då vederbörande vägdistrikt skall bidra med viss procent av kostnaderna för företaget.

Vid ett godtagande av vad jag sålunda förordat uppställer sig frågan, huru täckning skall beredas för den del av maskinförrådets anskaffningskostnad, som ej kan avskrivas å de nu beslutade arbetsföretagen. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit, att häremot svarande kostnader skulle, såsom hittills skett, i styrelsens bokföring tills vidare redovisas å en särskild förskottstitel. Denna skulle sedermera tillgodoföras de belopp, varmed framtida vägföretag för användning av maskinförrådet kunde komma att belastas. Alternativt har styrelsen hemställt, att för förrådets avskrivning särskilda medel måtte anvisas. Statskontoret och riksräkenskapsverket avstyrka den förra lösningen och förorda, att ytterligare medel för avskrivning måtte

anvisas från anslaget till statliga och kommunala beredskapsarbeten, vilket anslag successivt skulle gottskrivas framdeles gjorda, vederbörande företag påförda avskrivningar å maskinerna. Gentemot detta förslag kan invändas, att anslaget till beredskapsarbeten skulle under det budgetår, varunder medel till avskrivningar anvisades från anslaget, i mindre utsträckning än som med anslaget avsetts kunna användas för det ändamål, för vilket det anvisats, nämligen att bereda ökade arbetstillfällen. Å andra sidan är den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen nu tillämpade metoden mindre lämplig. Såsom riksräkenskapsverket framhållit, anvisades i samband med den år 1938 beslutade kapitalregleringen särskilda medel för täckning av vissa kvarstående inventariervärden och förutsattes, att dylika värden för framtiden icke borde få redovisas såsom tillgångar för statsregleringsfonden. En ur olika synpunkter lämplig lösning synes mig i stället vara, att till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande ställes erforderligt förlagskapital för ifrågavarande maskinanskaffning. Härför torde särskilt anslag böra anvisas å kapitalbudgeten under fonden för förlag till statsverket. En årlig avskrivning torde böra verkställas med förslagsvis en femtedel av det investerade kapitalet, därvid vägföretagen böra påföras kostnaderna för avskrivningen. De härigenom uppkommande likvida medlen torde böra få av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen användas för anskaffande av nya vägmaskiner m. m.

Sammanlagt skulle inventarieanskaffningen för beredskapsföretagen och vissa militärvägar — till vilka sistnämnda 1939 års urtima riksdagställt 5,500,000 kronor till förfogande och ytterligare 2,000,000 kronor begärts av 1940 års riksdag — komma att uppgå till 1,400,000 kronor. Av detta belopp skulle omkring 400,000 kronor kunna avskrivas å de berörda företagen. Det återstående beloppet, 1,000,000 kronor, skulle alltså behöva anvisas såsom förlag för anskaffning av vägmaskiner m. m.

Utskottet. I förevarande proposition begäres medel för maskinutrustningen till vägarbeten, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utfört i egen regi. Utskottet finner lämpligt, att finansieringen av dessa inköp ordnas genom anvisning av ett särskilt anslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer alltså utskottet,

att riksdagen må till *Förlag för anskaffning av vägmaskiner m. m.* såsom kapitalinvestering i fonden för förlag till statsverket för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Stockholm den 5 mars 1940.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 52.